

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Методичні рекомендації
до семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи
(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії» освітньої програми
«Міжнародні відносини та регіональні студії»)

Рецензенти:

В. М. Шамраєва – докторка політичних наук, професорка кафедри міжнародного і європейського права Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;
І. С. Марченко – кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 4 від 25 січня 2023 року)*

М 58 **Міжнародні організації** : методичні рекомендації до семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії») / уклад. І. О. Панова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 48 с.

Видання містить програму навчальної дисципліни, методичні матеріали до семінарських занять, організаційно-методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти та проведення контролю знань, методичні рекомендації до написання науково-дослідних (індивідуальних) робіт, теоретичні питання для підготовки до підсумкового контролю. Методичні рекомендації розроблені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

УДК 327.7(072)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2023
© Панова І. О., уклад., 2023

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	4
2.	Тематичний план курсу	6
3.	Програма навчальної дисципліни	7
4.	Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	11
5.	Методичні рекомендації до підготовки навчально-дослідного (індивідуального) завдання	26
6.	Теоретичні питання для підготовки до підсумкового контролю	30
7.	Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти та критерії оцінювання.	34
8.	Список рекомендованої літератури.	38
	Додатки	43

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні організації» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Предметом навчальної дисципліни є функціонування суб'єктів міжнародної діяльності в системі інституційного забезпечення міжнародних організацій.

Метою вивчення дисципліни є формування розуміння ролі міжнародних організацій, сучасних механізмів їх функціонування, практичних аспектів пов'язаних із діяльністю міжнародних інституцій, а також формування вміння науково узагальнювати та обґрунтовувати фактичний матеріал.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні організації» є: формування у здобувачів вищої освіти розуміння завдань, повноважень, організаційної структури, видів, методів та інструментарію діяльності міжнародних організацій в різних сферах економічного співробітництва; набуття знань і вмінь з аналізу і оцінки функціонування міжнародних організацій; місця України в сучасних міжнародних організаціях та їх вплив на суспільно-економічні процеси в країні.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- роль та місце міжнародних організацій у сучасній системі міжнародних відносин;
- міжнародно-правову базу, що забезпечує та регулює діяльність міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин;
- класифікацію міжнародних організацій;
- поняття, ознаки та види міжнародних організацій;
- основні принципи та механізми функціонування міжнародних організацій, критеріїв ефективності їх діяльності;
- історію виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій;
- цілі, принципи та основи функціонування ООН;
- особливості функціонування та діяльності багатоцільових та функціональних регіональних організацій, а також регіональних організацій союзного типу;
- функції та ролі міжнародних неурядових організацій у сучасній системі міжнародних відносин;
- правові засади, механізми та основні напрями співробітництва України з міжнародними організаціями;

вміти:

- здійснювати інформаційний пошук та аналіз змісту документів міжнародних організацій;
- класифікувати міжнародні організації;
- моделювати схему проведення засідань основних органів ООН, спеціальних установ ООН та ключових міждержавних регіональних організацій;
- визначати ефективність діяльності міжнародних організацій.
- застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань, пов'язаних зі здійсненням зовнішньополітичного курсу України, зміцнення її авторитету та позицій на світовій арені в рамках своєї професійної діяльності.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Організація Об'єднаних Націй (ООН) та міжнародне економічне співробітництво.	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Сучасні інтеграційні угруповання світу.	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Міждержавні організації з регулювання економічних відносин на галузевому рівні.	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Міжнародні організації у сфері регулювання світової торгівлі.	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Міжнародні валютно-фінансові організації в системі наддержавного регулювання світового господарства	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Міжнародні організації у сфері безпеки	10	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Проблеми та перспективи співробітництва України з міжнародними організаціями.	10	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Навчально-дослідне (індивідуальне) завдання	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	32	16	-	-	42	-	-	-	-	-	-

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин.

Сутність поняття «міжнародної організації». Чинники утворення. Критерії типізації міжнародних організацій та характерні риси організацій відповідних типів. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій: мета, сфера компетенції, функції, механізми прийняття рішень та їх виконання. Класифікація міжнародних організацій за ступенем інтеграції (зона преференційної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз). Прийняття рішень у міжнародних організаціях. Механізми впливу міжнародних організацій на країни-члени.

Література: основна [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 15, 16, 18, 20, 33, 34, 37, 39, 40]; додаткова [8, 9, 11, 12, 13, 14].

Тема 2. Організація Об'єднаних Націй (ООН) та міжнародне економічне співробітництво.

Мета, цілі й принципи діяльності. Членство в ООН. Організаційно-функціональна структура ООН. Головні органи: Генеральна Асамблея (ГА), Рада безпеки (РБ), Економічна і соціальна рада (ЕКОСОР), Рада з опіки (РО) Міжнародний суд, Секретаріат. Регіональні комісії ООН. Європейська економічна комісія (ООН/ЄЕК), Економічна і соціальна комісія для Азії і Тихого океану (ЕСКАТО), Економічна і соціальна комісія для Західної Азії (ЕСКЗА), Економічна комісія для Латинської Америки і країн Карибського басейну (ЕКЛАК), Економічна комісія для Африки (ЕКА).

Фонди, програми і робочі органи ООН: Фонд розвитку інвестицій, Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Програма розвитку ООН (ПРООН), Програма з навколишнього середовища (ЮНЕП), Всесвітня продовольча програма (ВВП) та ін.

Спеціалізовані установи ООН: Міжнародна організація праці (МОП), Продовольча і сільськогосподарська організація (ФАО), Організація з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Організація з промислового розвитку (ЮНІДО). Автономні організації, пов'язані з ООН: Міжнародне агентство з атомної енергетики (МАГАТЕ), Міжнародна рада з контролю за наркотичними засобами, Міжнародний торговий центр (МТЦ), Всесвітня торгова організація (ВТО), Всесвітня організація з туризму (ВОТ).

Література: основна [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 15, 16, 18, 18, 20, 33, 34, 37, 39, 40]; додаткова [5, 6, 7, 9, 13, 14]; електронні інформаційні джерела [1, 5, 14].

Тема 3. Сучасні інтеграційні угруповання світу.

Західноєвропейська модель інтеграції. Європейський Союз (ЄС): цілі, принципи, структура діяльності. Рада Європи як міждержавна організація універсального характеру. Організація економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР), Консультативні групи держав. Організації у рамках ЄС: Європейське економічне співтовариство (ЄЕС – «спільний ринок»). Європейський валютний союз (Єврозона), Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ), Європейський економічний простір (ЄЕП). Регіональні економічні організації країн Західної і Східної Європи: Рада держав Балтійського моря (РДБМ), Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС).

Економічна інтеграція держав американського регіону: Організація Американських держав (ОАД). Латиноамериканська економічна система (СЕЛА), Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Карибський спільний ринок (КАРІКОМ). Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН). АзіатськоТихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Організація арабських країн-експортерів нафти (ОАПЕК). Спільний ринок Східної і Південної Африки (СРСПА), Митний та економічний союз Центральної Африки (МЕСЦА).

Література: основна [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 16, 17, 18, 18, 20, 33, 34, 37, 39, 40]; додаткова [4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14]; електронні інформаційні джерела [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14].

Тема 4. Міждержавні організації з регулювання економічних відносин на галузевому рівні.

Регулювання в галузі сільського господарства й продовольства: Продовольча й сільськогосподарська організація (ФАО), Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (МФСР), Світова продовольча рада (СПР). Організація з регулювання в галузі промислового розвитку (ЮНІДО). Міжнародна агенція з атомної енергії (МАГАТЕ). Міжнародні організації у боротьбі з незаконним бізнесом (ФАТФ). Міжнародна організація праці (МОП): цілі, структура, членство.

Діяльність основних неурядових економічних організацій (Міжнародний Кооперативний альянс; Європейський діловий конгрес; Римський клуб; Дакарський клуб). Всесвітній економічний форум (Давос).

Література: основна [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 16, 17, 18, 18, 20, 33, 34, 37, 39, 40]; додаткова [4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14].

Тема 5. Міжнародні організації у сфері регулювання світової торгівлі.

Система міжнародних організацій з регулювання світової торгівлі. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД). Комісія ООН з торгівлі і розвитку (ЮНСІТРАЛ). Міжнародний торговельний центр (МТЦ).

Основні напрями регулювання світової торгівлі. Міжнародні багатосторонні торгівельні переговори (раунди). Створення Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ). Світова організація торгівлі (СОТ): організаційна структура, принципи діяльності. Процедури вступу до СОТ. Міжнародні організації з регулювання світових товарних ринків: Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД), Міжнародний торговий центр ЮНКТАД/ВТО (МТЦ), Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Спільний ринок Східної і Південної Африки (СРСПА), Митний та економічний союз Центральної Африки (МЕСЦА) тощо.

Література: основна [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 16, 17, 18, 18, 20, 33, 34, 37, 39, 40]; додаткова [4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14]; електронні інформаційні джерела [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14].

Тема 6. Міжнародні валютно-фінансові організації в системі наддержавного регулювання світового господарства

Цілі та функції міжнародних економічних організацій групи Світового банку. Міжнародний валютний фонд: основні цілі та напрями діяльності. Механізм кредитування та фінансування МВФ. Банк міжнародних розрахунків (БМР).

Література: основна [1, 2, 3, 8, 9, 13, 15, 18, 19, 20, 21, 27, 28, 41, 52]; додаткова [2, 6, 7, 9, 11]; електронні інформаційні джерела [1, 4, 5, 15, 17, 28, 30].

Тема 7. Міжнародні організації у сфері безпеки

Організація Північноатлантичного договору (НАТО). Цілі і принципи діяльності НАТО. Структура НАТО. Адаптація НАТО до постбіполярних геополітичних умов. Стратегічні концепції НАТО після закінчення “холодної війни”. Основні завдання та етапи миротворчої діяльності НАТО. Миротворча діяльність НАТО на Балканах, в Іраку, Афганістані та Дафурі. Антитерористичний напрям діяльності НАТО.

Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ.) Історія створення ОБСЄ. Цілі і принципи. Гельсінський Заключний Акт. Трансформування НБСЄ в ОБСЄ. Структура ОБСЄ. Основні напрямки діяльності. Миротворча діяльність ОБСЄ. Місії ОБСЄ. Превентивна дипломатія ОБСЄ.

Інформаційна діяльність НАТО та ОБСЄ.

Література: основна [2, 4, 5, 7, 8, 26, 29, 32, 33, 34]; додаткова [1, 2, 3, 8, 9, 13, 14]; електронні інформаційні джерела [1, 5, 6, 7].

Тема 8. Проблеми та перспективи співробітництва України з міжнародними організаціями.

Еволюція розвитку відносин України з основними міжнародними економічними організаціями. Особливості сучасного етапу співробітництва України з ООН та економічними організаціями системи ООН. Україна і Світова організація торгівлі (СОТ). Співробітництво України з міжнародними валютно-фінансовими організаціями. Україна і МВФ. Діяльність Світового банку в Україні. Україна та ЄБРР. Відносини України з економічними організаціями галузевого напрямку (ЮНІДО, ЮНКТАД, МАГАТЕ, ВОТ). «Європейський вектор» економічної інтеграції України, перспективи співробітництва з країнами ЄС. Основні напрями співпраці України з НАТО.

Література: основна [9, 10, 11, 14, 16, 40, 41]; додаткова [2, 3, 6, 7, 9, 11]; електронні інформаційні джерела [1, 2, 3, 4, 5, 8, 11, 14].

4. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин	2
2	Організація Об'єднаних Націй (ООН) та міжнародне економічне співробітництво.	2
3	Сучасні інтеграційні угруповання світу.	2
4	Міждержавні організації з регулювання економічних відносин на галузевому рівні.	2
5	Міжнародні організації у сфері регулювання світової торгівлі.	2
6	Міжнародні валютно-фінансові організації в системі наддержавного регулювання світового господарства	2
7	Міжнародні організації у сфері безпеки	2
8	Проблеми та перспективи співробітництва України з міжнародними організаціями.	2
	Разом	16

Семінар 1. Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин

На сучасному етапі локалізація світового господарства як протилежна до глобалізації тенденція внаслідок існуючих протиріч глобалізації зумовлює об'єднання національних економік до економічних центрів і формування мегарегіональних утворень. Тому на сьогодні є актуальним вивчення питань щодо передумов створення міжнародних організацій, порядку їх утворення та організаційної структури.

Обговорення наступних питань:

1. Передумови та причини створення міжнародних організацій.
2. Сутність та основні ознаки міжнародних організацій.
3. Класифікація міжнародних організацій.
4. Цілі, функції та основні напрями діяльності міжнародних організацій.
5. Що стало причиною створення міжнародних організацій?
6. Чому Україні необхідно бути учасником основних міжнародних організацій?
7. У чому полягають принципи, форми та методи зовнішньої політики держави?
8. Методи прийняття рішень в міжнародних організаціях.

9. Роль міжнародних організацій в умовах російського військового вторгнення в Україну.

Завдання самостійної роботи

1. Вивчити літературу, підготувати есе на тему: «Процедура прийняття рішень в міжнародних організаціях»
2. Підготувати доповідь на тему: «Вплив міжнародних організацій на економічну політику держав світу».

Література:

1. Дзьобань О.П. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія. Харків : Право, 2021. 776 с.
2. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навч. посіб. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
3. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
4. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник. за заг. ред. О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
5. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
6. Міжнародні організації : навч. посіб. / укладачі: Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.
7. Мокій А. І. Яхно Т.П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ. : ЦУЛ, 2017. 280 с
8. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
9. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World / J. Chirico. Thousand Oaks : SAGE, 2018. 648 p.
10. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.
11. International Organization and Global Governance / T. G. Weiss, R. Wilkinson (eds.). 2 nd ed. London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.
12. International security in the frame of modern global challenges: Collection of scientific works. – Mykolas Romeris University, Vilnius, 2018. 556 p
13. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). 7 th ed. Oxford : Oxford University Press,

2017. 610 p.

14. Steger M. B. Globalization : A Very Short Introduction / M. B. Steger. – 4th ed. – Oxford, United Kingdom ; New York, USA : Oxford University Press, 2017. 148 p.

15. Peace Operations Training Institute. Fifth edition: 2022 by Major General (Retired) Robert Gordon. P.179.

Семінар 2. Організація Об'єднаних Націй (ООН) та міжнародне економічне співробітництво.

В сучасній системі міжнародно-правового регулювання економічних відносин надзвичайно важливу роль відіграють міжнародні економічні організації, особливо спеціалізовані економічні установи системи ООН. Система ООН складається з цілої низки спеціалізованих та допоміжних установ, кожна з яких призначена для діяльності в певній сфері. Такий спеціалізований поділ дозволяє установам максимально сприяти співпраці держав у кожній окремо взятій галузі. Беручи до уваги те, що ООН є не тільки найбільш представницькою (до її складу входять понад 190 держав), а й єдиною універсальною організацією, що має на меті підтримання міжнародного миру та безпеки. Спеціалізовані економічні установи ООН відіграють надзвичайно важливу роль серед економічних організацій, та є тією ланкою, що з'єднує провідні держави й держави з нижчим рівнем розвитку. Система спеціалізованих економічних організацій ООН є найрозгалуженішою, що потребує спеціального дослідження поняття та класифікації цих установ.

Обговорення наступних питань:

1. Цілі, принципи та функції організацій системи ООН.
2. Опишіть хронологію створення ООН.
3. Охарактеризуйте принципи, на який ґрунтується діяльність ООН.
4. Хто може бути членом ООН?
5. Вкажіть як визначаються розміри внесків учасників?
6. Визначте як формується і використовується бюджет ООН?
7. Розкрийте сутність регіональних економічних комісій ООН.
8. Назвіть і охарактеризуйте існуючі регіональні економічні комісії ООН.
9. Охарактеризуйте діяльність України в Організації Об'єднаних Націй.
10. Роль ООН під час російського військового вторгнення в Україну.

Завдання самостійної роботи

1. Дайте загальну характеристику Статуту ООН у частині врегулювання конфліктів як правової основи мирного врегулювання конфліктів.

2. Назвіть які напрями оновлення ООН запропоновані Генеральним секретарем ООН на 51-й сесії ГА ООН?
3. Накресліть та опишіть принципову схему організаційної структури ООН.
4. Охарактеризуйте склад і напрями діяльності головних органів ООН. Як побудована робота Генеральної Асамблеї ООН?

Література:

1. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. Київ, *Центр навчальної літератури*, 2019. 416 с.
2. Конфлікти, що змінили світ / Наталя Іщенко (Гумба) та ін. Харків: «Фоліо», 2020. 192 с.
3. Концепт «Європа»: навч. посіб. / Ващенко А.В. та ін. Чернігів: Десна Поліграф, 2018. 296 с.
4. Кучик О. С. Україна в міжнародних організаціях : підручник / О. С. Кучик. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 411 с.
5. Міжнародні організації : навч. посіб. / укладачі: Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.
6. Мокій А. І. Яхно Т.П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ. : ЦУЛ, 2017. 280 с
7. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
8. Примуш Р. Б. Система колективної безпеки як основа національної та міжнародної безпеки. *Державне управління. Інвестиції: практика та досвід*. 2022. №5 С.71-75.
9. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с.
10. Рущенко, Ігор. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. *ВД «Києво-Могилянська Академія»*, 2020. 436 с.
11. Стройко Т.В. Міжнародні організації: навч. посіб. Київ : КондорВидавництво, 2018. 250 с.
12. Baylis J. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations. The 7-th ed. New York : Oxford University Press, 2017. 610 p.
13. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.
14. Fran, Bekkers, Hans, van der Louw, Patrick, Bolder (Jan. 1, 2019). Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. Hague Centre for Strategic Studies. P. 56.
15. International Organization and Global Governance / T. G. Weiss, R. Wilkinson (eds.). 2 nd ed. London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.

16. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). 7 th ed. Oxford : Oxford University Press, 2017. 610 p.

Семінар 3. Сучасні інтеграційні угруповання світу

За останні півстоліття поняття «інтеграція» стало важливою економічною категорією у світовій політиці і міжнародних відносинах. У центрі уваги опиняються такі важливі проблеми сучасності, як забезпечення безконфліктного співіснування держав і розвиток ефективного співробітництва, функції і доля сучасної держави, взаємодія політики та економіки. Саме тому процеси інтеграції розглядаються як позитивні, з огляду на їхню здатність вирішити всі ці проблемні питання. Однак і досі між науковцями ведуться дискусії щодо сутності поняття інтеграційні угруповання світу, підходів до класифікації етапів та особливостей інтеграційних процесів окремих організацій.

Обговорення наступних питань:

1. Розкрити зміст понять інтеграція, інтеграційний процес, інтеграційне об'єднання, міжнародна торгівля.
2. Які рівні регіональної економічної інтеграції ви знаєте?
3. Що собою являла Рада Економічної Взаємодопомоги?
4. З чого починався процес економічної інтеграції в Західній Європі?
5. За яких історичних і економічних обставин утворилося Європейське об'єднання вугілля та сталі?
6. В чому полягала суть «Римських угод»?
7. В чому суть Шенгенських угод?
8. Що задекларовано у Єдиному європейському акті?
9. Яку еволюцію пройшла Європейська Асоціація Вільної Торгівлі?
10. Що є головною метою Європейського Союзу?
11. Назвіть головні органи ЄС.
12. Якими є основні напрями економічної політики ЄС?
13. З чого складається валютно-кредитна система ЄС?
14. В чому полягає соціальна політика ЄС?
15. За яких обставин утворилася Співдружність Незалежних Держав?
16. Які цілі декларують учасники СНД?
17. В чому полягають проблеми процесу інтеграції в межах СНД?
18. Що таке «Єдиний економічний простір»?
19. Яку позицію займає Україна щодо співпраці в СНД?

20. Що таке ГУАМ, які цілі задекларовано його членами?
21. В чому полягають основна мета і цілі ОЧЕС?
22. Під впливом яких чинників формувалися інтеграційні об'єднання в Азії?
23. Якими рисами характеризується Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС)?
24. Яку політичну й економічну роль відіграють розвинуті держави в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні?
25. Які цілі поставлено перед АСЕАН?
26. Яку еволюцію пройшов процес інтеграції в Північній та Південній Америці?
27. Яку роль відіграє НАФТА в інтеграційних процесах на Американських континентах?
28. Які перспективи має МЕРКОСУР?
29. Яке значення має ЛААІ для успішності процесу інтеграції в Латиноамериканському регіоні?
30. В яких умовах здійснюються інтеграційні процеси в африканських країнах?
31. Які проблеми стоять перед ЕКОВАС?

Завдання самостійної роботи

1. Написати есе на тему: «Вплив сучасних інтеграційних угруповань на економічні показники країни». Кожен здобувач вищої освіти самостійно обирає державу для написання роботи.

Література:

1. Асиметрія міжнародних відносин / за заг. ред. Г.М. Перепелиці. Київ : вид. Дім «Стилос», 2015. 555 с.
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К., *Центр навчальної літератури*, 2019. 416 с.
3. Концепт «Європа»: навч. посіб. / Ващенко А.В. та ін. Чернігів: Десна Поліграф, 2018. 296 с.
4. Країни світу і Україна: енциклопедія. В 5 т. – Т. 1: Північна Європа. Західна Європа. Південна Європа / Кудряченко А. І. (голова редкол.), Ткаченко В. М. (заст. голови редкол.), Бульвінський А. Г. (відп. секр.), Бессонова М. М., Богданович І. І., Гуменюк Б. І., Дудко І. Д., Зернецька О.В., Кривонос Р. А., Мартинов А. Ю., Метельова Т. О., Погорелова І. С., Солошенко В. В., Срібняк І. В., Яковенко Н. Л.; Наук. ред. А. Г. Бульвінський. ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». – Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. 564 с.
5. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика,

глобалізація: навч. посіб. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.

6. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
7. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник. за заг. ред. О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
8. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс: 3-тє вид. перероб. та доп. Навч. посібн. / за ред. Козака Ю. Г., Ковалевського В. В., Логвінової Н. С. Київ.: ЦУЛ. 2018. 344 с.
9. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
10. Міжнародні організації : навч. посіб. / укладачі: Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.
11. Мокій А. І. Яхно Т.П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ. : ЦУЛ, 2017. 280 с
12. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
13. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.
14. Fran, Bekkers, Hans, van der Louw, Patrick, Bolder (Jan. 1, 2019). Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. Hague Centre for Strategic Studies. P. 56.
15. International Organization and Global Governance / T. G. Weiss, R. Wilkinson (eds.). 2 nd ed. London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.
16. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). 7 th ed. Oxford : Oxford University Press, 2017. 610 p.

Семінар 4. Міждержавні організації з регулювання економічних відносин на галузевому рівні.

На початку ХХІ ст. кількість міжнародних організацій уже вимірюється тисячами. Вони дуже різноманітні за складом учасників, метою, функціями, місцем в інституційному середовищі міжнародного бізнесу та впливом на міжнародні відносини. Найчисленнішими є неурядові міжнародні організації, яких налічується близько 20 тисяч. Значно менше міждержавних організацій, а саме близько 3 тисяч, і їхня кількість зростає чи не щороку. Таке розмаїття

організацій ускладнює їх класифікацію та виокремлення їх типів за якоюсь однією схемою. Типологія міжнародних організацій відображає такі аспекти, за якими аналізується суть і діяльність організацій. Тобто існують певні критерії визначення типу організації залежно від того, в якому аспекті здобувач має намір її розглядати.

Обговорення наступних питань:

1. Які групи організацій відносяться до галузевого регулювання?
2. Які цілі ставить перед собою ЮНІДО?
3. В чому полягають пріоритети в діяльності ЮНІДО?
4. Які організації регулюють розвиток енергетичної сфери?
5. В чому полягає головна мета МАГАТЕ?
6. Які організації сприяють вирішенню глобальної продовольчої проблеми?
7. Які важливі функції виконує ФАО?
8. До якої групи країн спрямована Світова продовольча програма?
9. На які категорії розподіляються члени Міжнародного фонду сільськогосподарського розвитку?
10. Що таке «критські коридори»?

Завдання самостійної роботи

1. Створити таблицю та проаналізувати різницю між МЕА й АЯЕ. Виокремити головні відмінні риси.
2. Написати есе на тему «Які чинники обумовили утворення міжнародних організацій у сфері транспорту й зв'язку?»

Література:

1. Асиметрія міжнародних відносин / за заг. ред. Г.М. Перепелиці. Київ : вид. Дім «Стилос», 2015. 555 с.
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К., Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
3. Концепт «Європа»: навч. посіб. / Ващенко А.В. та ін. Чернігів: Десна Поліграф, 2018. 296 с.
4. Країни світу і Україна: енциклопедія. В 5 т. – Т. 1: Північна Європа. Західна Європа. Південна Європа / Кудряченко А. І. (голова редкол.), Ткаченко В. М. (заст. голови редкол.), Бульвінський А. Г. (відп. секр.), Бессонова М. М., Богданович І. І., Гуменюк Б. І., Дудко І. Д., Зернецька О.В., Кривонос Р. А., Мартинов А. Ю., Метельова Т. О., Погорєлова І. С., Солошенко В. В., Срібняк І. В., Яковенко Н. Л.; Наук. ред. А. Г. Бульвінський. ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». – Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. 564 с.

5. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навч. посіб. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
6. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
7. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник. за заг. ред. О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
8. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс: 3-тє вид. перероб. та доп. Навч. посібн. / за ред. Козака Ю. Г., Ковалевського В. В., Логвінової Н. С. Київ.: ЦУЛ. 2018. 344 с.
9. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
10. Міжнародні організації : навч. посіб. / укладачі: Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.
11. Мокій А. І. Яхно Т.П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ. : ЦУЛ, 2017. 280 с
12. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
13. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.
14. Fran, Bekkers, Hans, van der Louw, Patrick, Bolder (Jan. 1, 2019). Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. Hague Centre for Strategic Studies. P. 56.
15. International Organization and Global Governance / T. G. Weiss, R. Wilkinson (eds.). 2 nd ed. London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.
16. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). 7 th ed. Oxford : Oxford University Press, 2017. 610 p.

Семінар 5. Міжнародні організації у сфері регулювання світової торгівлі

Світова торгівля – одна з найактивніших форм міжнародних економічних відносин. Поглиблення процесу міжнародного територіального поділу праці з другої половини ХХ ст. зумовило надзвичайне прискорення темпів зростання міжнародної торгівлі. Якщо за 40 років до Другої світової війни обсяг міжнародної торгівлі збільшився у два рази, то за 50 післявоєнних років – більше ніж у 30 разів. За іншими підрахунками, тільки за 1960– 1997 роки обсяг

світової торгівлі збільшився в 41 раз (у поточних цінах) і досяг майже 11 трлн доларів. При цьому середньорічні темпи зростання обсягів товарообігу протягом усього періоду перевищували темпи зростання світового виробництва. Така сама тенденція зберігається й на початку нового століття. За винятком окремих років, темпи зростання міжнародної торгівлі вищі за темпи зростання світового валового продукту. Такий швидкий розвиток світової торгівлі не абиякою мірою залежить від утворення в другій половині XX ст. світової системи регулювання торгівлі, основою якої стали міжнародні економічні організації.

Обговорення наступних питань

1. Якою є роль міжнародної торгівлі в міжнародних економічних відносинах?
2. З чого складається механізм регулювання світової торгівлі?
3. Як еволюціонувала структура Світової організації торгівлі?
4. В чому полягає різниця між ГАТТ і СОТ?
5. В чому полягають функції СОТ?
6. В чому суть принципу „найбільшого сприяння в торгівлі”?
7. Назвіть головні органи керівництва СОТ.
8. Що потрібно для вступу до СОТ?
9. В чому полягає головна мета ЮНКТАД?
10. Як розрізняються СОТ і ЮНКТАД за своїми цілями?
11. Для чого утворено Міжнародний торговельний центр?
12. Назвіть основні конвенції ЮНСІТРАЛ.
13. На які групи поділяються міжнародні організації з урегулювання світових товарних ринків?
14. За якими принципами визначаються обсяги видобутку нафти і квоти в ОПЕК?
15. Які цілі визначив Арабський союз чавуну й сталі?

Завдання самостійної роботи

1. Самостійно за допомогою лекційного матеріалу, даних міністерства економіки України, митної служби та статистичних даних офіційного сайту Держкомстату України оцінити стан зовнішньої торгівлі України.

Література:

1. Асиметрія міжнародних відносин / за заг. ред. Г.М. Перепелиці. Київ : вид. Дім «Стилос», 2015. 555 с.
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К., Центр навчальної

літератури, 2019. 416 с.

3. Концепт «Європа»: навч. посіб. / Ващенко А.В. та ін. Чернігів: Десна Поліграф, 2018. 296 с.
4. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
5. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник. за заг. ред. О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
6. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс: 3-тє вид. перероб. та доп. Навч. посібн. / за ред. Козака Ю. Г., Ковалевського В. В., Логвінової Н. С. Київ.: ЦУЛ. 2018. 344 с.
7. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
8. Міжнародні організації : навч. посіб. / укладачі: Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.
9. Мокій А. І. Яхно Т.П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ. : ЦУЛ, 2017. 280 с
10. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
11. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с.
12. Стройко Т.В. Міжнародні організації: навч. посіб. Київ : КондорВидавництво, 2018. 250 с.
13. Baylis J. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations. The 7-th ed. New York : Oxford University Press, 2017. 610 p.
14. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World / J. Chirico. – Thousand Oaks : SAGE, 2018. – 648 p.
15. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.
16. Fran, Bekkers, Hans, van der Louw, Patrick, Bolder (Jan. 1, 2019). Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. Hague Centre for Strategic Studies. P. 56.
17. International Organization and Global Governance / T. G. Weiss, R. Wilkinson (eds.). 2 nd ed. London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.
18. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). 7 th ed. Oxford : Oxford University Press, 2017. 610 p.

19. Peace Operations Training Institute. Fifth edition: 2022 by Major General (Retired) Robert Gordon. P.179.

Семінар 6. Міжнародні валютно-фінансові організації в системі наддержавного регулювання світового господарства

З розвитком міжнародної економіки, диверсифікації міжнародних економічних відносин ускладнювались і валютно-фінансові відносини. Міжнародна роль найбільших банків зростала. Збільшувалась кількість їх клієнтів (приватні фірми, інші іноземні банки, уряди іноземних держав тощо), а також обсяги валютних угод. Але цей процес гальмувався невпорядкованістю міжнародних валютно-кредитних відносин, практично некерованістю валютних ринків, неоднозначністю й суперечливістю валютної політики різних країн. Виникла нагальна потреба в заходах міжнародного характеру, що перетворили б досить-таки стихійні валютно-кредитні відносини в упорядковану систему. Необхідні були наднаціональні органи, які встановлювали б «правила гри» на міжнародному валютному ринку.

Обговорення наступних питань

1. Визначте в чому полягає завдання та специфіка діяльності Світового Банку.
2. Перерахуйте загальні вимоги членства країни у діяльності групи Світового Банку.
3. Визначте в чому полягають цілі та завдання діяльності МАР.
4. Назвіть основні завдання та напрями діяльності МВФ.
5. Здійсніть характеристику організаційної структури МВФ.
6. Охарактеризуйте сучасний стан співпраці України та МВФ.
7. В чому полягають основні завдання діяльності МБРР.
8. Охарактеризуйте організаційну структуру МБРР.
9. Назвіть основні принципи фінансування МБРР.

Завдання самостійної роботи

1. Написати есе на тему: «Позитивні та негативні наслідки співпраці країн з МВФ».
2. Проаналізувати міжнародно-правову відповідальність держав за порушення домовленостей між державами та МВФ.

Література:

1. Асиметрія міжнародних відносин / за заг. ред. Г.М. Перепелиці. Київ : вид. Дім «Стилос», 2015. 555 с.

2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. Київ, *Центр навчальної літератури*, 2019. 416 с.
3. Концепт «Європа»: навч. посіб. / Ващенко А.В. та ін. Чернігів: Десна Поліграф, 2018. 296 с.
4. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
5. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник. за заг. ред. О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
6. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс: 3-тє вид. перероб. та доп. Навч. посібн. / за ред. Козака Ю. Г., Ковалевського В. В., Логвінової Н. С. Київ.: ЦУЛ. 2018. 344 с.
7. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
8. Міжнародні організації : навч. посіб. / укладачі: Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.
9. Мокій А. І. Яхно Т.П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ. : ЦУЛ, 2017. 280 с
10. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
11. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с.
12. Стройко Т.В. Міжнародні організації: навч. посіб. Київ : КондорВидавництво, 2018. 250 с.
13. Baylis J. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations. 7-th ed. New York : Oxford University Press, 2017. 610 p
14. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World / J. Chirico. – Thousand Oaks : SAGE, 2018. – 648 p.
15. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.
16. Fran, Bekkers, Hans, van der Louw, Patrick, Bolder (Jan. 1, 2019). Bianca Torossian Substantiating the Defence Strategic Challenges. Hague Centre for Strategic Studies. P. 56.
17. International Organization and Global Governance / T. G. Weiss, R. Wilkinson (eds.). 2 nd ed. London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.
18. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). 7 th ed. Oxford : Oxford University

Семінар 7. Міжнародні організації у сфері безпеки

На сьогоднішній день міжнародна безпека розглядається як багатоаспектне і складне за своїм змістом явище, що включає джерела небезпеки воєнного і невоєнного характеру. Традиційними джерелами воєнної небезпеки є: прагнення до гегемонії, перевага в стратегічних ядерних озброєннях, експансіонізм, міжнародні конфлікти різного рівня, міжнародний тероризм, глобалізована організована злочинність, контрабанда зброї тощо. Все частіше виникають конфлікти з етнічним та релігійним підґрунтям (Близькосхідний конфлікт, Кашимірський конфлікт, Тибетський конфлікт) або штучно створені, які роздмухуються на політичному ґрунті та провокуються з боку інших держав або «п'ятої колони» в самій державі. Раніше внутрішньо стабільна держава гарантувала своїм громадянам безпеку від зовнішніх загроз, а тепер же міжнародна нестабільність спроможна зруйнувати навіть зовсім неагресивну і внутрішньо стабільну державу. І навпаки: гарантії міжнародної безпеки можуть стати надійним чинником підтримання внутрішньої безпеки держави.

Обговорення наступних питань:

1. Особливості та види міжнародних організацій з військово-політичного співробітництва.
2. ОБСЄ у системі колективної безпеки в Європі.
3. НАТО в європейській системі колективної безпеки:
 - функції і завдання НАТО;
 - інституційний механізм НАТО;
 - Співпраця НАТО – Україна.
4. В чому полягають основні проблеми розширення НАТО?

Завдання самостійної роботи

1. Написати есе на тему: «Проблеми євроатлантичної інтеграції України на сучасному етапі».
2. Самостійно ознайомитися з Хартією про особливе партнерство між Україною і НАТО.

Література:

1. Дзьобань О.П. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія. Харків : Право, 2021. 776 с.

2. Загурська-Антонюк В. Ф. Міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу. *Державне управління. Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13-14. С.103-109.
3. Зінченко В. В. Глобалізація і глобалістика: Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 428 с.
4. Конфлікти, що змінили світ / Наталя Іщенко (Гумба) та ін. Харків: «Фоліо», 2020. 192 с.
5. Концепт «Європа»: навч. посіб. / Ващенко А.В. та ін. Чернігів: Десна Поліграф, 2018. 296 с.
6. Куц Г.М. Концептуалізація понять «національна безпека» і «державна безпека» у політико-правовому дискурсі. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки, збірник наукових праць. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Харків, 2020. Вип. 1 (20). С. 139-153.
7. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навч. посіб. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
8. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
9. Резнікова Н. В. Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна детермінанта міжнародних економічних відносин. Київ : Вістка, 2018. 216 с.
10. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с.
11. Рущенко, Ігор. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 436 с.
12. Шергін С. Політологія міжнародних відносин. К: Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
13. Юхименко, Петро. Глобалізація та політика національної безпеки. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.
14. Ядерна безпека: міжнародний та національний вимір: монографія /за заг. ред. В.І. Розвадовського. Київ : КНТ, 2017. 223 с
15. Baylis J. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations. 7-th ed. New York : Oxford University Press, 2017. 610 p
16. Booth, Ken. Theory of World Security. *Cambridge University Press*. 2007. 489 p.
17. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World / J. Chirico. – Thousand Oaks : SAGE, 2018. – 648 p.
18. Elena Lazarou and Ionel Zamfir, with contributions from Sebastian Clapp, Angelos Delivorias, AlinaDobreva, Beatrix Immenkamp, Issam Hallak, Eric Pichon,

Matthew Parry and Branislav Stanicek, Members' Research Service, EPRS(2022). Peace and Security in 2022. Overview of EU action and outlook for the future. P.83.

Семінар 8. Проблеми та перспективи співробітництва України з міжнародними організаціями

Україна, як суверенна держава, що ставить собі за мету стати повноправним членом світової спільноти, прагне брати участь в міжнародних організаціях, заснованих на демократичних принципах. Країна не входить до воєнно-політичних блоків. Вступаючи до міжнародних організацій, особливо глобального типу, Україна намагається досягти двоєдиної цілі: з одного боку – покласти свій внесок у справу миру на Землі, в процес зростання світової економіки і підвищення добробуту людства, в справу зміцнення прав людини; з іншого боку – одержати підтримку від міжнародних інститутів у вирішенні проблем національного розвитку.

Обговорення наступних питань

1. У яких важливих економічних організаціях глобального типу Україна бере участь?
2. У яких важливих міжнародних організаціях Україна участі не бере?
3. Яке значення для України має співробітництво з Міжнародним валютним фондом?
4. На які проекти, що реалізуються в Україні, ідуть кредити Світового банку?
5. Яку роль відіграє ЄБРР серед міжнародних кредиторів України?
6. Які позитивні наслідки очікує Україна від вступу до Світової організації торгівлі?
7. В яких регіональних інтеграційних угрупованнях Україна бере участь?
8. Яку позицію займає Україна щодо розвитку інтеграційних процесів в межах СНД?
9. Які цілі вважає Україна для себе пріоритетними в межах ОЧЕС?
10. Які міжнародні транспортні коридори проходять територією України?
11. Яку роль відіграє Україна в організації ГУАМ?
12. Які етапи реформування пройшла Україна в напрямку руху до ЄС?

Завдання самостійної роботи

1. Підготувати есе на тему «Основні напрями поглиблення співробітництва України з Європейським Союзом. Проблеми та перешкоди на шляху європейської інтеграції України».

2. За допомогою лекційного матеріалу, офіційного сайту Держкомстату та законодавчої бази України, оцінити проблеми та перспективи співробітництва держави з міжнародними організаціями.

Література:

1. Країни світу і Україна: енциклопедія. В 5 т. – Т. 1: Північна Європа. Західна Європа. Південна Європа / Кудряченко А. І. (голова редкол.), Ткаченко В. М. (заст. голови редкол.), Бульвінський А. Г. (відп. секр.), Бессонова М. М., Богданович І. І., Гуменюк Б. І., Дудко І. Д., Зернецька О.В., Кривонос Р. А., Мартинов А. Ю., Метельова Т. О., Погорелова І. С., Солошенко В. В., Срібняк І. В., Яковенко Н. Л.; Наук. ред. А. Г. Бульвінський. ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». – Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. 564 с.
2. Кучик О. С. Зовнішня політика України : підручник. Львів, 2018. 446 с.
3. Кучик О. С. Україна в міжнародних організаціях : підручник / О. С. Кучик. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 411 с.
4. Макар Ю. І. Україна в міжнародних організаціях : навч. посібник / за ред. Ю. І. Макара. Чернівці : Прут, 2017. 880 с.
5. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
6. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник. за заг. ред. О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
7. Стройко Т.В. Міжнародні організації: навч. посіб. Київ : КондорВидавництво, 2018. 250 с.
8. Фесенко М. В. Світ-система і її суб'єкти в глобальних політичних трансформаціях *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки»*. 2017. № 15. С. 23-29.
9. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ : Наш формат. 2019. 608 с.
10. Ядерна безпека: міжнародний та національний вимір: монографія /за заг. ред. В.І. Розвадовського. Київ : КНТ, 2017. 223 с
11. Baylis J. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations. 7-th ed. New York : Oxford University Press, 2017. 610 p
12. Booth, Ken. Theory of World Security. *Cambridge University Press*. 2007. 489 p.
13. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World / J. Chirico. – Thousand Oaks : SAGE, 2018. – 648 p.
14. Elena Lazarou and Ionel Zamfir, with contributions from Sebastian Clapp, Angelos Delivorias, AlinaDobreva, Beatrix Immenkamp, Issam Hallak, Eric Pichon,

Matthew Parry and Branislav Stanicek, Members' Research Service, EPRS(2022).
Peace and Security in 2022. Overview of EU action and outlook for the future. P.83.
15. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed.
Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО (ІНДИВІДУАЛЬНОГО) ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання представляє собою позааудиторну самостійну роботу здобувачів вищої освіти навчально-дослідного характеру. Воно передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей здобувачів вищої освіти і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачів вищої освіти одержують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальне завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з курсу, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, вміння презентувати результати роботи. Індивідуальна робота виконується здобувачем вищої освіти самостійно. Він має право самостійно обрати тему роботи заздалегідь узгодивши її з викладачем. Оцінка за індивідуальне завдання враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Цілями виконання індивідуального завдання є формування:

- понятійно-аналітичного рівня знань;
- загальнокультурного рівня студентів;
- методів ведення обґрунтованої полеміки;
- умінь самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати та узагальнювати суттєву наукову інформацію;
- техніки публічного оприлюднення (доповіді) результатів аналітичних оглядів джерел інформації.

Науково-дослідне (індивідуальне) завдання складається з титульної сторінки (приклад оформлення наведено в Додатку А), змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків за необхідності.

Науково-дослідне (індивідуальне) завдання виконується за наступним типовим планом:

Вступ. Коротко характеризуються актуальність теми, мета, завдання і методика дослідження, ступінь вивченості проблеми, використані джерела, теоретичне і практичне значення роботи. Обсяг – 1-2 сторінки.

Основний зміст. Має містити реферативне викладення матеріалу теми. Виклад матеріалу повинен бути чітким, логічним і послідовним. Необхідно вживати терміни, властиві даній науці, уникати незрозумілих понять і складних граматичних зворотів. Обсяг до 20 сторінок.

Висновки. Повинні містити особисті короткі висновки про результати виконаної роботи, міркування стосовно досягнутої мети роботи. Обсяг до 2 сторінок.

В друкованому варіанті обсяг роботи повинен становити 25-30 стор., не враховуючи додатки.

Виконується індивідуальне завдання з додержанням усіх технічних вимог до письмових робіт. Текст має бути надрукований через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 30 мм, нижнє та верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. Робота починається з титульного аркуша, за ним розміщуються послідовно зміст, основний текст (схеми, таблиці, графіки, карти, завдання з підзаголовками відповідно до змісту роботи), список використаних джерел (не менше 15).

Назви розділів друкують великими літерами перед текстом по центру сторінки, заголовки підрозділів – малими (крім першої великої) з абзацного відступу. Переноси слів у заголовках не дозволяються. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Кожну структурну частину контрольної роботи (зміст, розділи, висновки, список використаних джерел, кожний додаток) необхідно починати з нової сторінки. Нумерація сторінок має бути наскрізною і подаватися арабськими цифрами вгорі праворуч сторінки.

При написанні індивідуального завдання необхідно здійснювати посилання на всі використані джерела. У списку джерел вказують лише ті з них, що дійсно використовувались. Їх слід розташовувати в алфавітній послідовності та оформляти згідно з вимогами бібліографічного опису.

Рисунки і таблиці наводяться в роботі безпосередньо після тексту за першою згадкою або на наступній сторінці. Рисунки нумеруються послідовно в межах роботи, за винятком ілюстрацій в додатках. Номер рисунка, його назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ним. Приклад оформлення наведено в Додатку Б.

Кожна таблиця повинна мати назву, яка розміщується над таблицею. Назва і слово «Таблиця» починаються з великої літери. Приклад оформлення наведено в Додатку В.

При оцінці індивідуального завдання враховується глибина опрацювання та широта охопту теми, уміння аналізувати зібраний матеріал, грамотність та стиль викладу, якість технічного оформлення роботи.

Форма проведення підсумкового оцінювання виконаної роботи – публічна доповідь (3-4 хвилини) з подальшим відкритим обговоренням.

Оцінювання знань, продемонстрованих під час захисту роботи, проводиться з урахуванням наступних критеріїв:

- розуміння поставлених завдань, ступінь засвоєння методології їх вирішення;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- знання рекомендованої літератури стосовно питань, які виносяться на захист;
- уміння захищати власну позицію та робити висновки на основі здобутих знань з дисципліни.

Орієнтовна тематика навчально-дослідних (індивідуальних) завдань

1. Роль міжнародних організацій в системі регулювання міжнародних економічних відносин. Основні етапи формування й розвитку міжнародних організацій.
2. Роль міжнародних організацій у воєнному конфлікті між Російською Федерацією та Україною.
3. Правові норми функціонування міжнародних організацій.
4. Принципи і функції міжнародних організацій.
5. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР): цілі, функції, організаційна структура.
6. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ): цілі і принципи діяльності.
7. Співдружність Незалежних Держав (СНД): основні проблеми діяльності.
8. Європейський Союз (ЄС): основні цілі й історичні етапи утворення.
9. Європейський Союз (ЄС): організаційна структура й головні функції.
10. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ).
11. Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС).
12. Північноамериканська асоціація вільної торгівлі (НАФТА).
13. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН).
14. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК).
15. Міждержавні економічні організації країн Африки.
16. Міждержавні економічні організації країн Латинської Америки.
17. Сутність, правова основа і функції міжнародних неурядових організацій.
18. Римський клуб: цілі та особливості функціонування.
19. Паризький і Лондонський клуби, їх роль в регулюванні міжнародного валютно-кредитного ринку.
20. Міжнародна організація праці: історичні умови утворення і основні функції.
21. ООН: історичні умови утворення, цілі, принципи, організаційна структура.

22. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОР): структура і основні функції.
23. Організації ООН в сфері промисловості (ЮНІДО, ПРООН, МАГАТЕ).
24. Організації ООН в сфері транспорту і зв'язку (ІКАО, ІМО, МСЕ, СПС).
25. Організації ООН в сфері сільського господарства й продовольства (ФАО, МФСР, МПП).
26. Організації ООН в сфері науки, освіти, культури й охорони довкілля (ЮНЕСКО, СОІВ, ЮНІТАР, ЮНЕП).
27. Організації ООН з проблем народонаселення (ЮНФПА, ХАБІТАТ, ЮНІСЕФ, СООЗ).
28. ГАТТ/СОТ: історичні умови утворення й розвитку, принципи, функції.
29. ЮНКТАД: цілі, принципи, функції.
30. Основні етапи розвитку інституційної структури міжнародного валютно-кредитного ринку.
31. Регіональні економічні комісії ООН.
32. Міжнародний валютний фонд (МВФ): історичні умови утворення, цілі, принципи, організаційна структура.
33. Міжнародний валютний фонд (МВФ): формування й розподіл ресурсів, основні функції.
34. Світовий банк: історичні умови утворення, цілі, принципи, організаційна структура.
35. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР).
36. Міжнародна фінансова корпорація (МФК).
37. Міжнародна асоціація розвитку (МАР).
38. Багатостороннє агентство з гарантії інвестицій (БАГІ).
39. Відносини України з МВФ та Світовим банком.
40. Банк міжнародних розрахунків (БМР).
41. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).
42. Міжамериканський банк розвитку (МаБР).
43. Африканський банк розвитку (АфБР).
44. Азіатський банк розвитку (АзБР).
45. Ісламський банк розвитку (ІБР).
46. Валютно-кредитні і фінансові організації Європейського Союзу.
47. Міжнародні організації в боротьбі з нелегальним бізнесом.
48. Міжнародна торговельна палата.
49. Роль консультативних груп держав в регулюванні міжнародного бізнесу.
50. Україна і СОТ.
51. Проблеми європейського вибору України.

6. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Механізм регулювання міжнародних економічних відносин.
2. Роль міжнародних організацій у воєнному конфлікті між Російською Федерацією та Україною.
3. Координація економічних дій в міжнародних відносинах: об'єкти, види.
4. Історія виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій.
5. Основні риси сучасного етапу розвитку міжнародних організацій.
6. Підходи до визначення поняття «міжнародна організація». Критерії віднесення організації до категорії «міжнародна»?
7. Види міжнародних організацій, їх спільні і відмінні риси.
8. Міжнародні конференції та їх класифікація.
9. Типи міжнародних організацій і їх особливості.
10. Право міжнародних організацій, його види і суть.
11. Розподіл повноважень між міжнародними організаціями та їх членами.
12. Сутність наднаціональних міжнародних організацій та механізм їх впливу на країни-члени.
13. Види рішень міжнародних організацій та процес. Процедура прийняття рішень.
14. Методи і технічні прийоми прийняття рішень в міжнародних організаціях.
15. Технічні прийоми прийняття рішень в міжнародних організаціях.
16. Поняття та статус міжнародних службовців міжнародних організацій.
17. Правові основи створення та функціонування постійних представництв держав-членів при міжнародних організаціях.
18. Правові основи створення та функціонування місій постійних спостерігачів при міжнародних організаціях.
19. Сутність, види та функції міждержавних організацій.
20. Порядок створення міждержавних організацій.
21. Організаційні структури міжнародних організацій.
22. Міжнародні неурядові організації: правовий статус, сутність, види, форми діяльності.
23. Роль неурядових організацій в системі регулювання міжнародних економічних відносин.
24. Участь України і міжнародних неурядових організаціях.
25. Історія створення Міжнародного комітету Червоного Хреста. Організаційні засади діяльності, інституційна структура та функції.
26. Міжнародний олімпійський комітет: основні завдання та організаційна

структура.

27. Організація Економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР): дата, цілі створення і діяльність організації.
28. Європейський Союз: історія створення, членство та організаційна структура.
29. Основні засади та цілі діяльності ЄС.
30. Сучасний стан співробітництва України з Європейським Союзом.
31. Правові основи співробітництва України з Європейським Союзом.
32. Створення Європейської Асоціації Вільної Торгівлі (ЄАВТ). Членство у ЄАВТ та основні цілі.
33. Створення Центральноєвропейської ініціативи (ЦЄІ). Членство та основні цілі діяльності.
34. Участь України в ЦЄІ.
35. Співдружність Незалежних Держав (СНД): історія створення, проголошені цілі і принципи діяльності, міжнародні угоди між членами.
36. Створення субрегіональних угруповань в СНД.
37. Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС): історія створення, склад, цілі і напрямки співробітництва.
38. ГУАМ: історія та мета створення. Еволюція та сучасний стан діяльності.
39. Європейський економічний простір: мета створення, принципи організації, перспективи розвитку.
40. Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС): дата і цілі створення, склад, діяльність, перспективи розвитку.
41. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН): історія створення, мета, сучасна діяльність.
42. Ліга арабських держав: історія створення склад, діяльність.
43. Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок (Каріком).
44. Історія створення, цілі та принципи діяльності ООН.
45. ООН: структура організації, головні органи і їх компетенція.
46. Фінансове забезпечення діяльності ООН.
47. Реформування ООН.
48. Призначення регіональних економічних комісій ООН. Європейська економічна комісія (ЄЕК) і напрями її діяльності.
49. Спеціалізовані установи ООН, специфіка їх статусу. Основні спеціалізовані установи в економічній сфері діяльності.
50. Програми і робочі органи ООН, специфіка їх статусу. Основні програми і робочі органи в сфері економіки.
51. Історія та сучасний стан співробітництва України з ООН.
52. Система міжнародних організацій з регулювання світової торгівлі.

53. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД): дата, мета створення, діяльність.
54. Міжнародна торговельна палата (МТП): створення, членство, діяльність.
55. Африканські регіональні організації торговельного спрямування.
56. Американські регіональні організації торговельного спрямування.
57. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК): цілі створення, організаційна структура, діяльність.
58. Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА): історія та мета створення, членство, діяльність.
59. Південний спільний ринок (МЕРКОСУР).
60. Міжнародні товарні організації: специфіка утворення та функціонування, перелік основних організацій.
61. Міжнародна організація із стандартизації (ІСО): дата і мета створення, організаційна структура, напрямки діяльності.
62. Міжнародна електротехнічна комісія (МЕК).
63. ГАТТ: цілі, функції та принципи організації, процедура ведення багатосторонніх торговельних переговорів, результати Уругвайського раунду.
64. Світова організація торгівлі (СОТ): організаційна структура, механізм приєднання до СОТ.
65. Приєднання України до СОТ.
66. Особливості регулювання торгівлі послугами згідно до договорів Уругвайського раунду.
67. Основні положення Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. (ТРИПС).
68. Галузеві міжнародні організації.
69. Система міжнародних валютно-кредитних організацій.
70. Передумови і мета створення Міжнародного валютного фонду (МВФ)
71. МВФ: членство та організаційна структура.
72. Цілі діяльності МВФ, функції та механізми фінансування.
73. Членство України у МВФ. Еволюція, напрямки, поточний стан та перспективи співробітництва України з МВФ.
74. Група Світового банку.
75. Розподіл функцій між МВФ та Світовим банком
76. Створення Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР). Основна мета діяльності МБРР, членство та організаційна структура.
77. Джерела фінансових ресурсів МБРР. Цілі діяльності МБРР, види та умови надання кредитів.
78. Еволюція, поточний стан, напрямки та перспективи співробітництва України з МБРР.

79. Створення Міжнародної асоціації розвитку (МАР). Основна мета та умови отримання кредитних коштів МАР.
80. Створення Міжнародної фінансової корпорації (МФК). Основна мета та умови отримання кредитних коштів МАР.
81. Цілі діяльності МФК, функції та механізми фінансування.
82. Членство України у МФК. Напрямки, поточний стан та перспективи співробітництва України з МФК.
83. Створення Багатостороннього агентства з гарантування інвестицій (БАГІ). Основна мета діяльності та механізми досягнення цілей.
84. Створення Міжнародного центру з урегулювання інвестиційних спорів (МЦУІС). Основна мета та напрями діяльності.
85. Створення Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР). Основна мета створення та структура капіталу.
86. Основні функції та умови кредитування ЄБРР.
87. Організаційні та процедурні засади Європейського банку реконструкції та розвитку щодо розгляду, підготовки та реалізації проектів в Україні.
88. Поточний стан та перспективні напрями співробітництва України з ЄБРР.
89. Створення Європейського інвестиційного банку (ЄІБ). Членство та основні задачі діяльності ЄІБ.
90. Поточний стан та перспективні напрями співробітництва України з ЄІБ.
91. Створення Північного інвестиційного банку (ПІБ). Членство та основні задачі діяльності ПІБ.
92. Поточний стан та перспективні напрями співробітництва України з ПІБ.
93. Створення Чорноморського банку торгівлі і розвитку (ЧБТР). Основна мета створення та напрями діяльності.
94. Поточний стан та перспективні напрями співробітництва України з ЧБТР.
95. Правове забезпечення підготовки та реалізації проектів міжнародних фінансових організацій в Україні.
96. Створення Банку міжнародних розрахунків (БМР). Основна мета створення та функції.
97. Організації з регулювання зовнішньої заборгованості: Паризький клуб, Лондонський клуб.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання знань здобувачів вищої освіти може проводитися у наступних формах

- оцінювання роботи здобувачів під час практичних занять;
- оцінка за індивідуальну роботу здобувачів;
- проведення проміжного контролю;
- проведення підсумкового контролю.

Загальна оцінка з дисципліни визначається як сукупність балів, що здобувач отримує за змістовні модулі та модульний контроль.

Проміжний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом проведення тестування з основних навчальних елементів змістовних тем. Сума балів, яку слухачі денної форми навчання можуть набрати за першим та другим розділами, дорівнює 60.

Підсумковий контроль здійснюється у форму заліку. До заліку допускаються здобувачі вищої освіти, які мають достатню кількість балів з поточного контролю та написання і захисту індивідуального завдання. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань становить 40.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю і самостійної роботи протягом семестру, та складає 100.

Максимальні значення оцінювання діяльності студента при вивченні навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота								Разом	Залікова робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	60	40	100
8	8	6	8	8	8	6	8			
60										

T1, T2 ... – теми розділів.

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 31 балу.

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль – 60 балів.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання (есе, презентація, виступ з доповіддю)	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
2,5	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
2	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань
1,5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання

Доповнення виступу:

1 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

1 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

0,5 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (екзамену): підготовка доповідей та робота на семінарських заняттях за результатами яких він набрав не менше 31 балів.

Критерії оцінювання навчально-дослідного (індивідуального) завдання з дисципліни

№	Складові роботи	Бали
1.	Оформлення відповідно вимог стандарту	1
2.	Структурно-логічна побудова роботи, актуальність теми	2
3.	Висновки	2
4.	Захист індивідуальної роботи	5
5.	Разом	10

Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі заліку та екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу.

Підсумковий контроль оцінюється у 40 балів та представлений у вигляді тестових та/або відкритих питань.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для одержання заліку, становить 50 балів.

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0). У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародні організації», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5749>

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

8. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кучик О. С. Зовнішня політика України : підручник. Львів, 2018. 446 с.
2. Кучик О. С. Україна в міжнародних організаціях : підручник / О. С. Кучик. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 411 с.
3. Куц Г.М. Концептуалізація понять «національна безпека» і «державна безпека» у політико-правовому дискурсі. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки, збірник наукових праць. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Харків, 2020. Вип. 1 (20). С. 139-153.
4. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
5. Макар Ю. І. Україна в міжнародних організаціях : навч. посібник / за ред. Ю. І. Макара. Чернівці : Прут, 2017. 880 с.
6. Мельник Л. Г. Сучасні соціально-економічні тренди: досвід ЄС та практика України у світлі промислових революцій : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т, 2021. 336 с.
7. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник. за заг. ред. О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
8. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс: 3-тє вид. перероб. та доп. Навч. посібн. / за ред. Козака Ю. Г., Ковалевського В. В., Логвінової Н. С. Київ.: ЦУЛ. 2018. 344 с.
9. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
10. Міжнародні організації : навч. посіб. / укладачі: Т. В. Андросова, О. В. Кот, В. О. Козуб. вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.
11. Мокій А. І. Яхно Т.П., Бабець І. Г. Міжнародні організації : навч. посіб. Київ. : ЦУЛ, 2017. 280 с
12. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв : Швець В. Д., 2017. 237 с.
13. Почепцов, Георгій. Фейк. Технології спотворення реальності. ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 224 с.
14. Примуш Р. Б. Система колективної безпеки як основа національної та міжнародної безпеки. *Державне управління. Інвестиції: практика та досвід*. 2022. №5 С.71-75.
15. Резнікова Н. В. Глобальні екологічні проблеми в сучасному світі: екологічна детермінанта міжнародних економічних відносин. Київ : Вістка,

2018. 216 с.

16. Румик І. І. Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія. Київ : КРОК, 2020. 420 с.
17. Рущенко, Ігор. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. ВД «Києво-Могилянська Академія», 2020. 436 с.
18. Стройко Т.В. Міжнародні організації: навч. посіб. Київ : КондорВидавництво, 2018. 250 с.
19. Фесенко М. В. Світ-система і її суб'єкти в глобальних політичних трансформаціях Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». 2017. № 15.
20. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ : Наш формат. 2019. – 608 с.
21. Шергін С. Політологія міжнародних відносин. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
22. Юхименко, Петро. Глобалізація та політика національної безпеки. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.
23. Ядерна безпека: міжнародний та національний вимір: монографія /за заг. ред. В.І. Розвадовського. Київ : КНТ, 2017. 223 с
24. Baylis J. The Globalization of World Politics : An Introduction to International Relations. 7-th ed. New York : Oxford University Press, 2017. 610 p
25. Booth, Ken. Theory of World Security. Cambridge University Press. 2007. 489 p.
26. Chirico J. Global Problems, Global Solutions: Prospects for a Better World / J. Chirico. – Thousand Oaks : SAGE, 2018. – 648 p.
27. Elena Lazarou and Ionel Zamfir, with contributions from Sebastian Clapp, Angelos Delivorias, AlinaDobрева, Beatrix Immenkamp, Issam Hallak, Eric Pichon, Matthew Parry and Branislav Stanicek, Members' Research Service, EPRS(2022). Peace and Security in 2022. Overview of EU action and outlook for the future. P.83.
28. Hurd I. International Organizations : Politics, Law, Practice. 3 rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 310 p.
29. Fran, Bekkers, Hans, van der Louw, Patrick, Bolder (Jan. 1, 2019). Bianca TorossianSubstantiating the Defence Strategic Challenges. Hague Centre for Strategic Studies. P. 56.
30. International Organization and Global Governance / T. G. Weiss, R. Wilkinson (eds.). 2 nd ed. London : Taylor & Francis Ltd, 2018. 778 p.
31. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations / J. Baylis, S. Smith, P. Owens (eds.). The 7 th ed. Oxford : Oxford University Press, 2017. 610 p.
32. Peace Operations Training Institute. Fifth edition: 2022 by Major General (Retired) Robert Gordon. P.179.

Допоміжна література

1. Буяджа С. Позитивний досвід правового регулювання боротьби з кіберзлочинністю в країнах ЄС. *Європейський політичний і правовий дискурс*. 2017. Vol. 4. Iss. 4. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2017_4_4_7.
2. Власюк О.С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с.
3. Глобальна та національна безпека: підручник / за заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
4. Єремєєва І.А. Проблеми трансформації міжнародних збройних конфліктів у сучасному світі. *Politicus*. 2017. №6. С.128–131.
5. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Київ : Наш Формат, 2018. 320 с.
6. Коппель О., Пархомчук О., Міжнародні відносини ХХ ст. Навчальний посібник. Київ : Друкарський двір Олега Федорова. 2019. 390 с.
7. Ластовський В. Історія держави і права зарубіжних країн. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. 195 с.
8. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети / за ред. І. Горобець та ін. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України. 2017. 436 с.
9. Панова І.О., Жеваго О.К. Історико-теоретичні аспекти дослідження формування зовнішньої політики Ісламської Республіки Іран. *«Проблеми економіки»*. 2022. № 2.
10. Тіт О. Суспільні рухи як форма громадянського активізму в сучасній Україні. *Вісник Львівського ун-ту. Серія «філософсько-політологічні студії»* – 2019. Вип. 24. С. 204–211.
11. Хаас Р. Розхитаний світ: зовнішня політика Америки і криза старого ладу / пер. з англ. Микола Климчук. Київ: Основи, 2019. 375 с.
12. Шергін С. О.. Політологія міжнародних відносин: навчальний посібник. 2-е вид., випр. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2019.
13. International security in the frame of modern global challenges: Collection of scientific works. – Mykolas Romeris University, Vilnius, 2018. 556 p
14. Steger M. B. Globalization : A Very Short Introduction. 4th ed; New York, USA : Oxford University Press, 2017. 148 p.

методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Європейського Союзу – https://european-union.europa.eu/index_en
2. Офіційний сайт Банку міжнародних розрахунків – <http://www.bis.org>
3. Офіційний сайт Світового банку – <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
4. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду – <http://www.imf.org>
5. Офіційний сайт ООН – <https://www.un.org/en/>
6. Офіційний сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії – <http://www.asean.org>
7. Офіційний сайт Агентства з ядерної енергетики – <https://www.iaea.org/>
8. Офіційний сайт Всесвітньої організації по туризму – <https://www.unwto.org/>
9. Офіційний сайт Міжнародної організації цивільної авіації – <https://www.un.org/en/>
10. Офіційний сайт Міжнародної морської організації <http://www.imo.org/en/Pages/Default.aspx>
11. Офіційний сайт Міжнародної фінансової корпорації – <http://www.ifc.org/>
12. Офіційний сайт Організації Чорноморського економічного співробітництва – <http://www.bsec-organization.org/>
13. Офіційний сайт Продовольчої і сільськогосподарської організації – <http://www.fao.org/>
14. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури – <http://www.unesco.org/>

***Зразок оформлення титульного аркушу науково-дослідного (індивідуального)
завдання***

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
з дисципліни: «Міжнародні організації»**

**на тему: «МІЖДЕРЖАВНІ ЕКОНОМІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ КРАЇН
АФРИКИ»**

Виконав:
Студент(ка) 2-го курсу
спеціальності 291 «Міжнародні
відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії».

групи УК-21
ПІБ

Перевірив:
к.екон.н., доц. Панова І.О.

Кількість балів _____

Харків – 20__

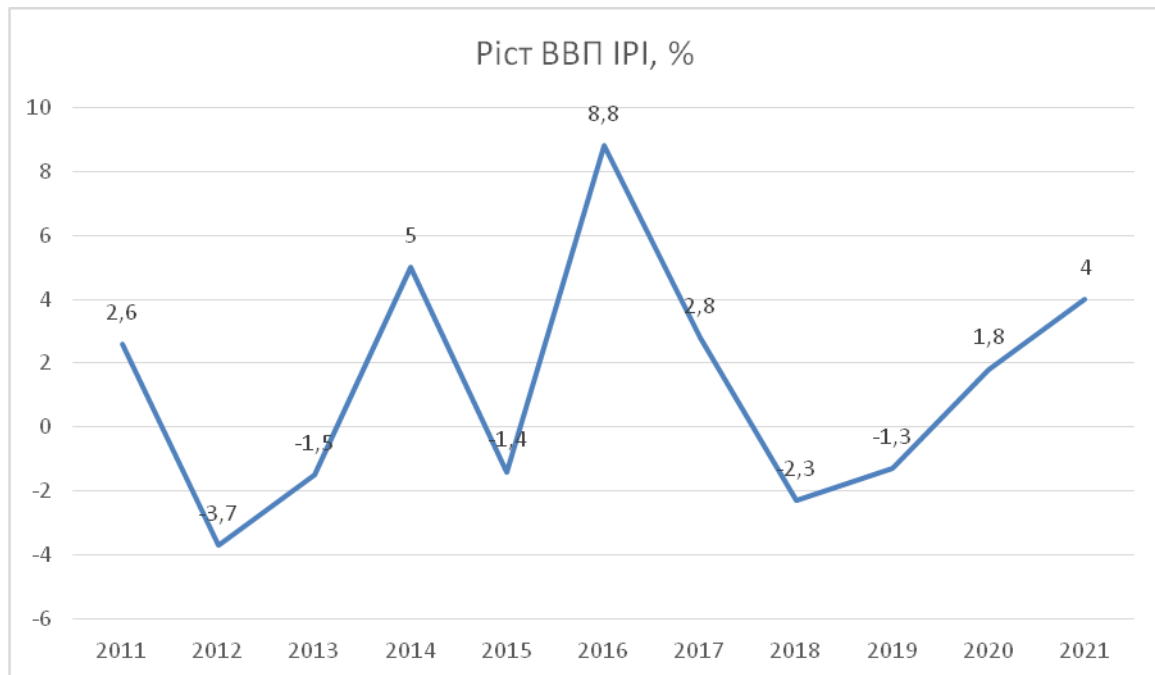
Приклад оформлення рисунків

Рис. 1.1. Динаміка росту ВВП ІПІ у 2011-2021 рр., %.

Складено автором за матеріалами: [Error! Reference source not found.;Error!
Reference source not found.]

Приклад оформлення таблиць

Таблиця 2.1

Об'єм експорту та імпорту України з ІПІ у 2012-2021 рр.

Рік	Експорт, тис. дол.	Імпорт, тис. дол.	Загальний об'єм тис. дол.
2012	1164712,6	67399,8	1232112,4
2013	793924,7	83686,8	877611,5
2014	703421,7	52954	756375,7
2015	533571,2	30517,3	564088,5
2016	705165,5	39952,2	745117,7
2017	552584,7	70059,9	622644,6
2018	433092,6	53854,8	486947,4
2019	214727,4	48956,2	263683,6
2020	258846,4	48219,3	307065,7
2021	624949,3	98775,5	723724,8

Складено автором за матеріалами: **[Error! Reference source not found.]**

Навчальне видання

Панова Ірина Олексіївна

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Методичні рекомендації
до семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи
(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії» освітньої програми
«Міжнародні відносини та регіональні студії»)

В авторській редакції

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2,67. Наклад 50 пр. Зам. № 15/23.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна